

Fra: Jens Petter Gitlesen

Sendt: 8. september 2019 04:43

Til: Firmapost; Bitten Munthe-Kaas; Bjørn Roar Vagle; 'Randi Sigurdson'

Kopi: Hedvig Ekberg

Emne: SV: Innlegg til publisering

Jeg legger ikke ut innlegget deres, det har lite for seg. Jeg ville imøtegått innlegget og det er ingen grunn til å tro at dere blir mer fornøyd med imøtegåelsen. Enten er strek satt. Alternativt kan dere få siste ordet. Dere har kommet med en påstand og argumentert for påstanden. Jeg har argumentert mot påstanden. Leseren grunnlag for å vurdere de ulike argumentasjonene. Det er ingen som helst grunn til å tro at innlegg, motinnlegg, innlegg mot motinnlegg osv. skal føre til noen som helst enighet eller konvergere mot noe.

Ønsker dere å fortsette, så kan det være fornuftig å benytte et medium beregnet på debatt, hvor heller ikke jeg verken har ansvar eller myndighet. Det lureste ville kanskje vært at vi fremmet våre synspunkter på Tvangslovutvalget på hver vår kant. I det minste kunne det forhindre eller begrense en ytterligere eskalering. Vi bør kanskje forsøke å unngå at fundamental uenighet med hensyn til Tvangslovutvalget skal overskygge alt annet.

Ønsker dere siste ord, så kan dere enten påpeke faktafeil i mitt tilsvar eller dere kan komme med et innlegg som det ikke gir grunnlag for tilsvar, så skal jeg legge det ut på bloggen.

Er dere interessert i det siste ordet, kan dere få noen motargumenter mot innlegget dere ba om å publisere på NFU-bloggen, slik jeg ser dem etter første gangs gjennomlesning. Dere vil nok være rykende uenige i mange av motargumentene. Jeg trekker dem ikke frem i tro på å skape en enighet, til det er nok avstanden mellom oss alt for stor. Jeg ser heller ingen grunn til en e-postdiskusjon. Jeg fører opp punktene slik at dere kan være kjent med dem hvis dere skulle være interessert i å komme tilbake med en omarbeidet versjon.

1. Mitt tilsvar til dere var utelukkende knyttet til en av påstandene som direkte var knyttet til meg, ikke til deres syn på utvalgets forslag. Jeg gikk gjennom argumentene som dere benyttet i påstanden mot meg og påpekte det som jeg mener er svak argumentasjonsverdi.
2. Den generelle dissensen viser til en grunnleggende uenighet. Jeg har vanskelig for å se at utvalget har jobbet i samsvar med CRPD på noen sentrale områder. I det ligger informasjonsgrunnlaget og alle andre vesentlige sider ved utøvelsen av mandatet. Jeg kritiserer ikke måten utvalget ble ledet på, et overveldende flertall i utvalget støttet de perspektivene som jeg er grunnleggende uenig i.
3. Ingen i utvalget ble nektet å legge frem forslag, men oppfølgingen av forslagene var en annen skål.
4. Jeg kom med forslag om personer knyttet til alvorlige saker. Personen det gjaldt kunne ikke møte, enten fordi vedkommende ikke fikk lov eller at vedkommende ikke ville. Det er vanskelig å avgjøre for personer med tvangsvedtak som gjør at en ikke

kommer i kontakt med dem. Jeg foreslo også advokater som har vært involvert i tilsvarende saker samt NFUs generalsekretær som har bistått i en rekke alvorlige saker.

5. Jeg kan helt sikkert kritiseres for min innsats, min form og mine bidrag i utvalgsarbeidet, men det verken styrker utvalgets innstilling, informasjonsgrunnlaget eller andre deler av arbeidet.
6. Foreldreerfaring fra to, er kanskje ikke det sterkeste informasjonsgrunnlaget. Jeg har aldri krevd at dere skal gi private opplysninger. Dere fremførte det at dere var foreldre som et argument for et godt informasjonsgrunnlag. Jeg påpekte at argumentet er svakt.
7. Det kan være at jeg var noe snau i begrunnelsen av hvorfor jeg betrakter deres argumentasjon og posisjon som ett rettsikkerhetsproblem. De to referansene som er oppgitt i setningen etter påstanden om rettsikkerhetsproblem, viser at et gjennomgående trekk er at dem tvangen gjelder er utelatt. Etter at mitt tilsvar ble lagt ut, kom LDO med sin rapport. LDO påpeker det samme rettsikkerhetsproblemet, men da knyttet til undersøkelser av fylkesmannens overprøving av tvangsvedtak. Resten av det femte avsnittet betrakter jeg som en stråmannsargumentasjon med premisser gitt i spørsmålsform.
8. Spørsmålet i de to siste avsnittet er betrakter jeg som substansløs retorikk. Jeg har gjentatte ganger sagt at jeg ikke har noen tro på at vi kan komme utenom et tvangslovverk. Det skrev jeg også i et notat til utvalget høsten 2017. Jeg er kjent med historien og mener at tvangsreguleringene har hatt en viktig funksjon. Om vi er enige eller uenige i den historiske forståelsen, vet jeg ikke, men det har kanskje ikke så mye med deres innlegg eller mitt tilsvar å gjøre.

Jens Petter Gitlesen

Forbundsleder, Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU)

tlf. 41101342

Innlegget som Bjørn Roar Vagle og Randi Sigurdson ønsket publisert på NFU-bloggen

Trenger vi en tvangsbegrensningslov?

Av Bjørn Roar Vagle og Randi Sigurdson

Vi hadde et innlegg på NFUs nettsider 25. august. Der begrunner vi hvorfor forslaget til ny tvangsbegrensningslov, NOU 2019: 14, vil gi økt rettssikkerhet, også for personer med utviklingshemning. Samme dag har forbundsleder Jens Petter Gitlesen et tilsvar til oss. Han hevder at Tvangslovutvalget, der vi alle tre var medlemmer, ga "blaffen i de alvorlige sakene overfor mennesker med utviklingshemning". Han skriver at undertegnede erfaringer som foreldre er trolig uten relevans og at vi har holdninger som er et rettssikkerhetsproblem.

At Gitlesen nå kritiserer prosessen i utvalget står i strid med det som fremgår av den generelle dissensen han er en del av: «*Utover en uenighet om de fundamentale tilnærmingene for å utøve utvalgets mandat og føringer dette gir for utvalgets arbeid, kan arbeidet i utvalget karakteriseres som positivt og konstruktivt. Utvalget er blitt ledet på en strukturert, lyttende, inkluderende og åpen måte.*» (NOU 2019: 14 s. 808).

Å være medlem av et lovutvalg er frivillig, men ved å påta seg oppdraget følger det forpliktelser. Gitlesen skriver at han holdt et «kort innlegg» om de vanskelige sakene. Dersom han mener at utvalget har hatt utilstrekkelig kjennskap til vanskelige problemstillinger som gjelder tvangsbruk, mener vi at han burde tatt initiativ til å fremlegge flere konkrete problemstillinger og eksempler enn det han gjorde. Ingen i utvalget ble stoppet i å ta opp relevante problemstillinger. Utvalget hadde imidlertid flere kilder enn de alvorlige sakene Gitlesen fortalte om. Drøftelse av problemstillinger som gjelder personer med utviklingshemning er gjennomgående i NOU'en. Dette er ikke problemstillinger som er oversett. Det vil alle kunne se ved å søke på ordet «utviklingshemning» i den elektroniske utgaven av NOU'en. Når Gitlesen nå kritiserer utvalgets arbeid, er det en kritikk av egen innsats?

Vi er begge foreldre til barn med utviklingshemning, men i en offentlig debatt gir det oss ingen adgang til å opplyse *hvilke* erfaringer vi har på dette feltet. Våre barn har rett til et vern om sitt privatliv. Gitlesen vet imidlertid hvilke personlige erfaringer vi har. Derfor er det overraskende at han nå møter oss med at våre erfaringer ikke er relevante. Hvorfor er ikke foreldre og andre nære pårørendes synspunkter og erfaringer viktige når våre barn ikke selv kan delta i debatten?

Det er uklart for oss hvilke av våre holdninger som er et rettssikkerhetsproblem. Hvis problemet er at vi ser behov for et regelverk som kan gi adgang til bruk av tvang når det er en nærliggende og alvorlig fare for vesentlig skade, spør vi: Hva er alternativet? Vil opphevelse av et tvangsregelverk gi bedre rettssikkerhet? Vi minner om hva som var situasjonen før det ble gitt et regelverk som regulerer bruk av tvang overfor personer med utviklingshemning. Dette regelverket trenger nå avløsning, bl.a. som følge av internasjonale menneskerettskrav. Vi mener det trengs regler som definerer hva som er bruk av tvang, og som trer inn som *en siste mulighet* når forebygging og frivillighet viser seg å være utilstrekkelig. Et lovverk som regulerer bruk av tvang, pålegger tjenestene å gjøre et solid arbeid for å unngå bruk av tvang.

Vi har klargjort våre grunnleggende synspunkter i en viktig debatt og vil ikke komme med ytterligere innspill. Men hva mener forbundsleder Gitlesen? Styrkes eller svekkes rettssikkerheten for personer med utviklingshemning av et lovverk som regulerer når tvang kan benyttes? *Det* er det sentrale spørsmålet, som vi ikke kan se at han har sagt noe om i sine innlegg. Hvis han går ut fra at behovet for et tvangsregelverk opphører hvis alle får tilstrekkelig hjelp til å ta en «god» beslutning, vil det etter vår mening være å «gi blaffen i» utfordringene noen har i sine liv.